

in real

Kuria Tvariai

BŪSTAS SAU BŪSTAS NUOMAI

Kas svarbu ir kodėl.

Tomas Sovijus Kvainickas, INREAL grupės investicijų ir analizės vadovas

2023 m. spalio 7 d., Būsto mugė

Būstas sau – pirkti ar nuomotis?

- Būstą įsigyti verta, jei:
 - Manote, kad būsto kainos kasmet nemažės daugiau nei skirtumas tarp būsto nuomos kainos ir paskolos palūkanų.
 - Radote būstą, puikiai atitinkantį jūsų poreikius, kurio įsigijimas nesukelia jums finansinio stabilumo rizikos.
 - Esami būsto poreikiai ir jo įsigijimo galimybės yra tęstinės, išliks aktualūs bent keletą metų (3 – 5 metus).
- Jeigu sprendimo priėmimo metu su šiais teiginiais nesutinkate – būstą geriau nuomotis.

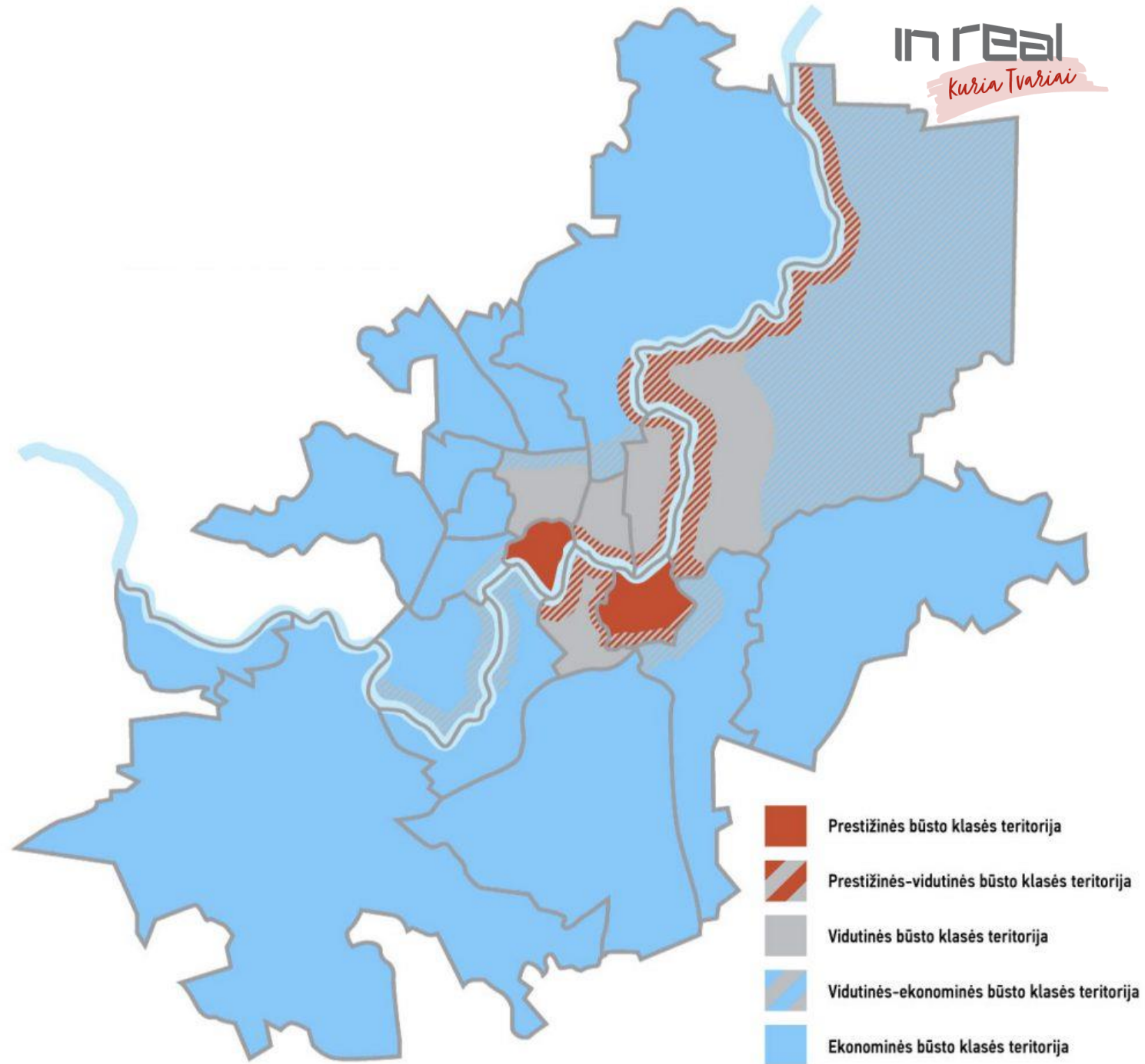
Pagrindiniai veiksniai

Sau perkamas būstas turi atliepti asmeninius, o nuomojamas būstas tipinius poreikius.

Veiksniai	Svarba gyventojui		Svarba savininkui
	Nuomininkui	Savininkui	
Vieta	Patogumas	Patogumas	Likvidumas, finansinė graža, vertės prieaugis
Būsto amžius	Komunalinės sąnaudos	Komunalinės sąnaudos ir „negyvento“ būsto pojūtis	
Dydis	Atitikimas esamiems poreikiams	Atitikimas esamiems ir būsimiems poreikiams	
Paskirtis		Finansavimas	

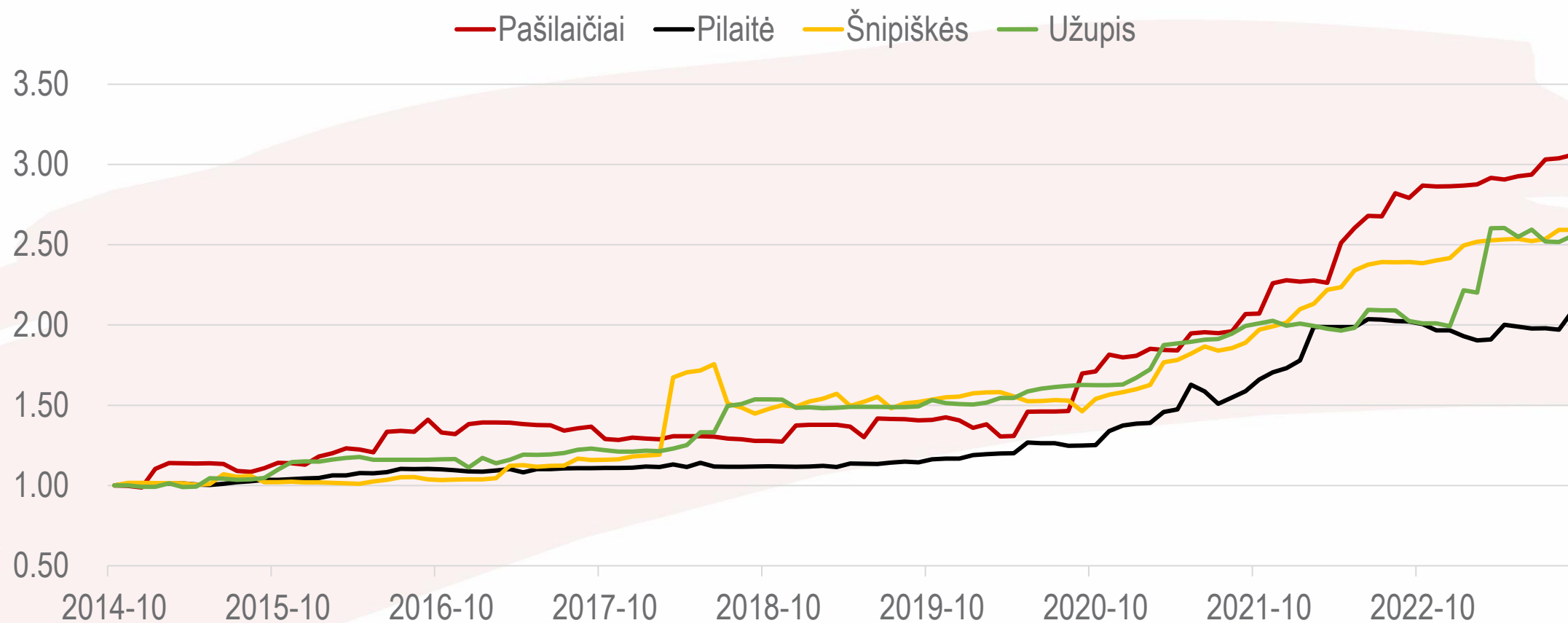
Vieta

- „Vieta, vieta ir dar kartą – vieta“
- Atsipirkimas ir patogumas
- Atstumai iki ...
- Nepakanka pasirinkti vien tik mikrorajono svarbi ir artimiausia aplinka
- Vietos potencialas ir jau žinomi pokyčiai

Kainų kitimo tendencijos skirtinguose mikrorajonuose

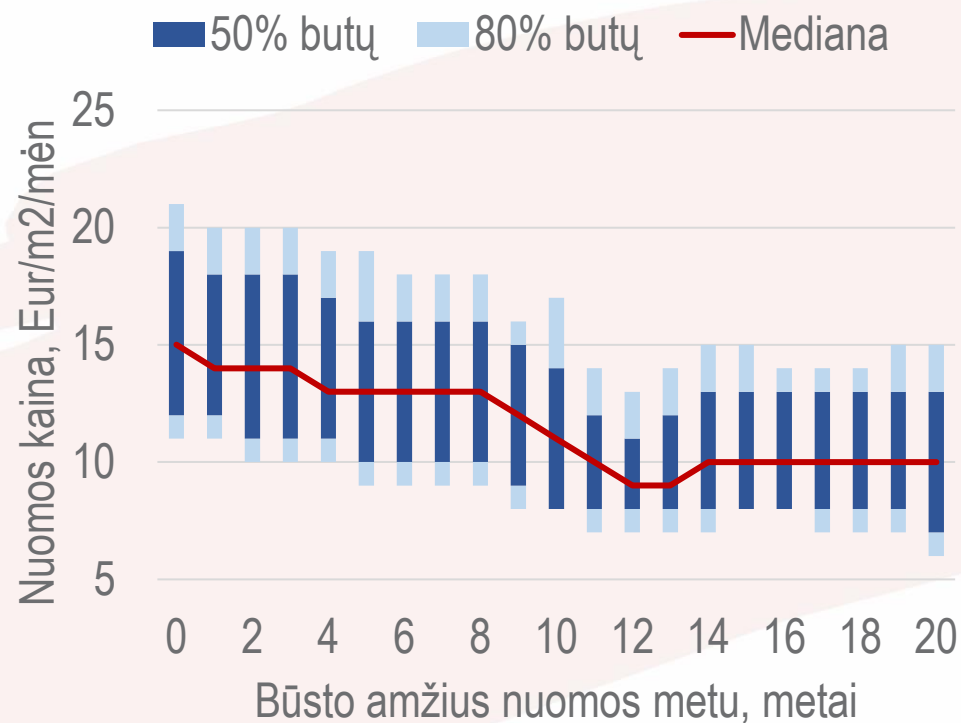
Būsto kainų pokyčiai nevyksta tolydžiai. Ekonominės klasės būstas yra daug labiau priklausomas nuo plėtros sąnaudų, tuo tarpu brangesnio būsto kainų pokyčiai yra labiau sietini su aplinkos pokyčiais.

Būsto amžiaus įtaka kainai

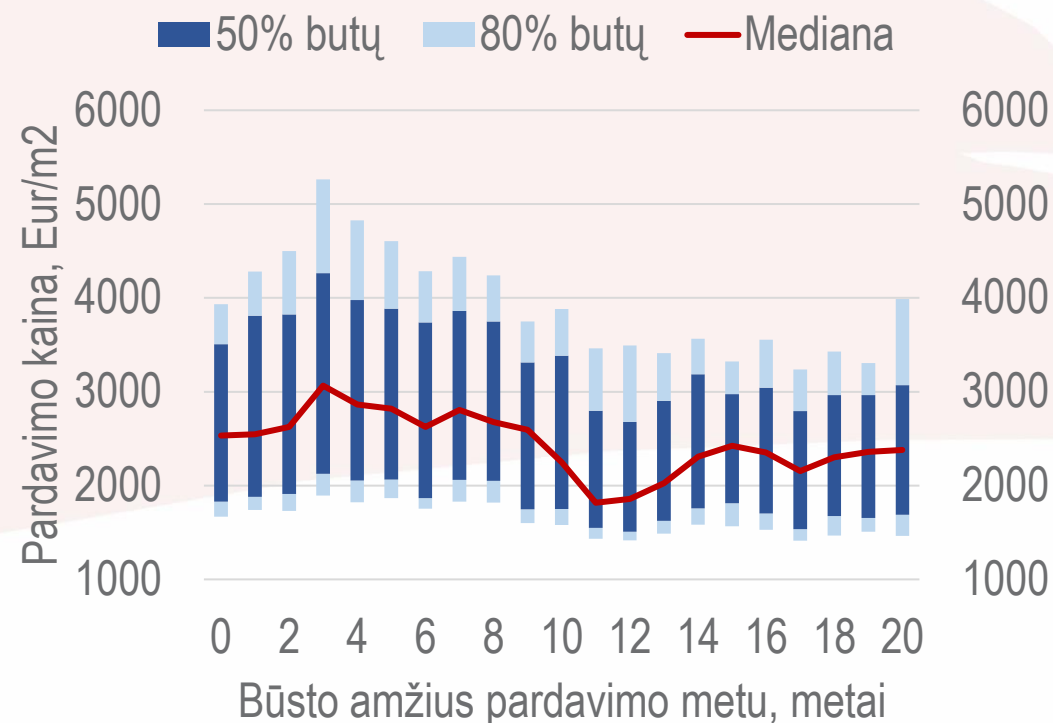
„Negyventas“ būstas dažnai laikomas privalumu, tačiau toks jis bus tik pirmajam gyventojui. Senesnių būstų kaina įprastai yra kiek mažesnė nei naujesnių, tai ypač pastebima nuomos segmente.

Būsto nuoma

Šaltinis: Inreal

Būsto pardavimas

Šaltinis: Inreal

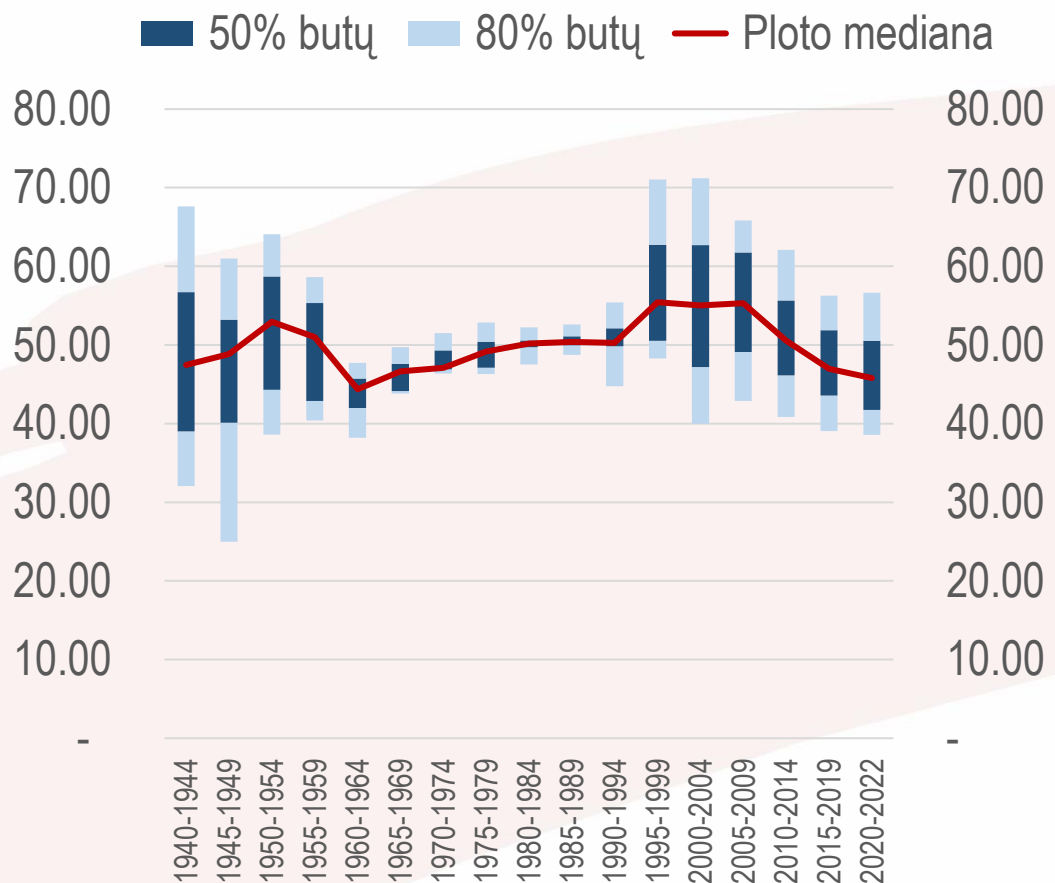
Miesto plėtros dinamika

Atgavus nepriklausomybę rajoninius užstatymus pakeitė individualių projektų vystymas – prasidėjo sąlyginai tolygi miesto plėtra, atnaujinanti mikrorajonus ir sukurianti platesnį būsto pasirinkimą.

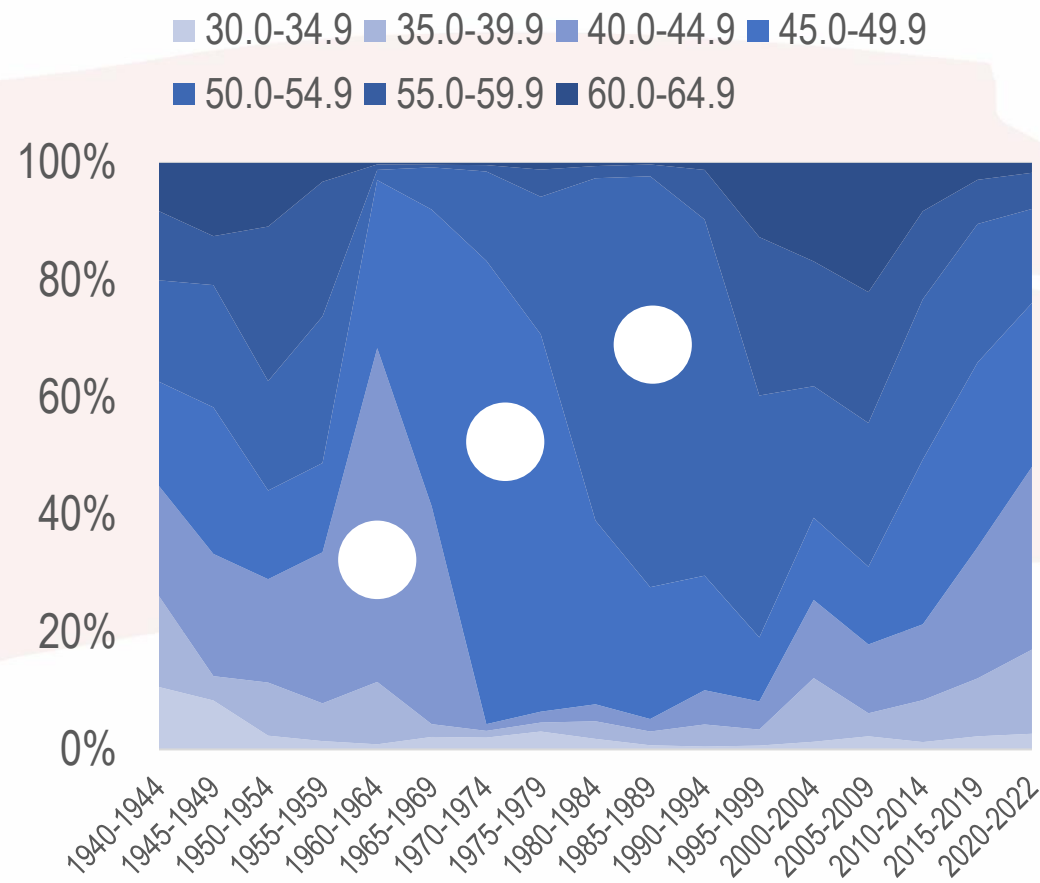
	1945-1949	1950-1954	1955-1959	1960-1964	1965-1969	1970-1974	1975-1979	1980-1984	1985-1989	1990-1994	1995-1999	2000-2004	2005-2009	2010-2014	2015-2019
Antakalnis	22%	7%	12%	28%	8%	4%	2%	3%			5%	10%	3%	8%	7%
Fabijoniškės									28%	32%		15%	4%	4%	4%
Justiniškės								35%	21%						
Karoliniškės						15%	3%						2%		
Lazdynai					13%	37%		5%			2%	5%	8%	6%	5%
Naujamiestis	41%	21%	31%	18%	3%	3%			3%	2%	3%	3%	4%	10%	8%
Naujininkai	9%	9%	8%	4%	4%	3%	4%				4%			2%	
Naujoji Vilnia	3%	13%	3%	5%	4%		3%		3%		5%				3%
Pašilaičiai									30%	5%	8%	14%	19%	12%	11%
Pilaitė										33%	22%	4%	10%	17%	14%
Rasos	9%						3%								2%
Senamiesčio sen.		4%	7%	3%								2%	3%	3%	5%
Šeškinės sen.							10%	41%							
Šnipiškių sen.	6%	2%	8%		9%						3%	4%		2%	6%
Verkių sen.	3%						10%	3%		6%	20%	14%	14%	18%	7%
Vilkipėdės sen.		8%	6%	23%	3%		2%				4%		2%		
Viršuliškių sen.							26%						2%	4%	
Žirmūnų sen.		9%	5%	11%	50%	3%	18%				3%	15%	14%	5%	4%
Žvėryno sen.		9%	7%	2%	2%						2%	4%		3%	5%

2 k. butų ploto dinamika

Vidutinis būsto plotas mažėja (ypač ryški tendencija nuo nepriklausomybės atgavimo), tačiau plotų įvairovė didėja, pirkėjų pasirinkimą riboja finansinės galimybės.

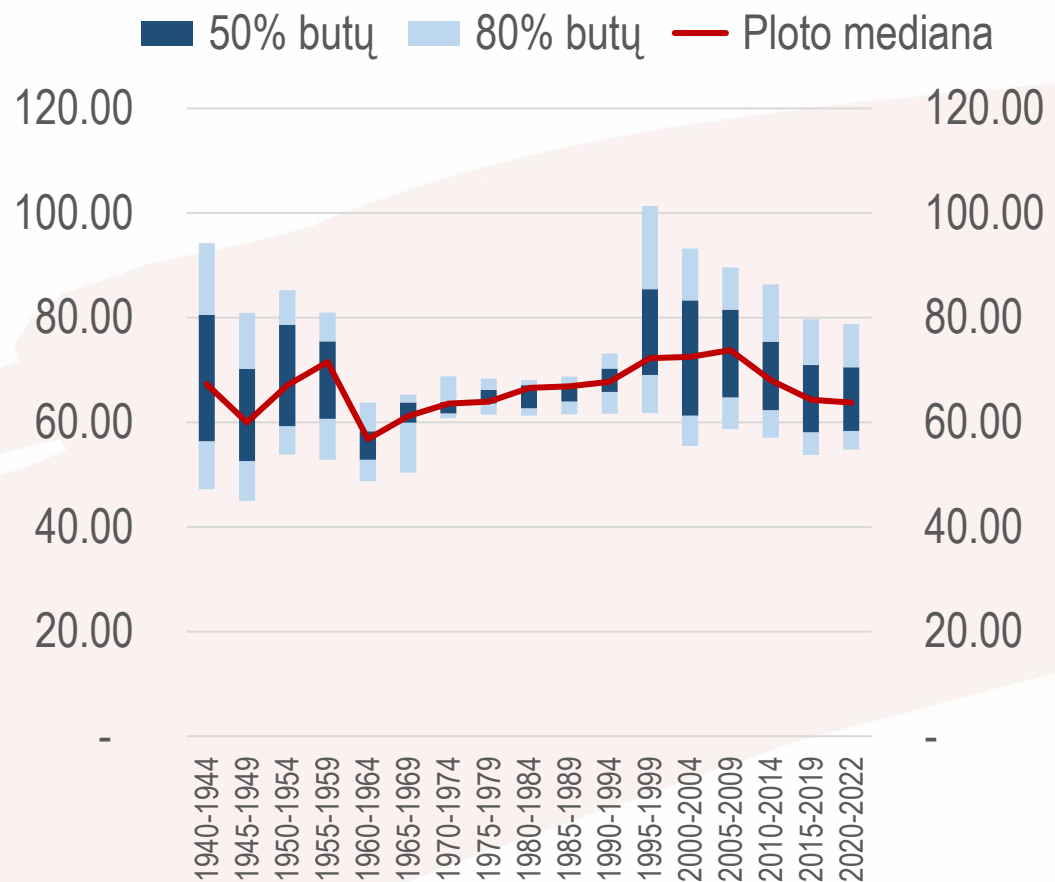
Šaltinis: VĮ Registrų centras

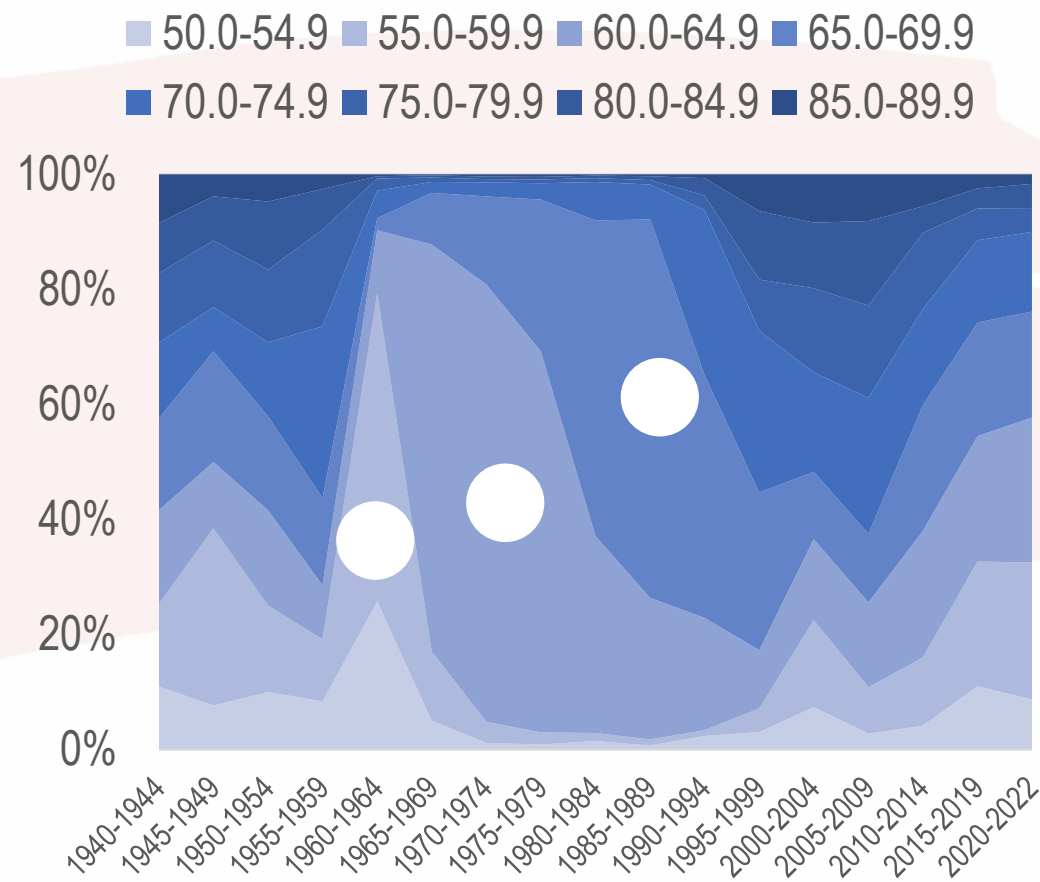
Šaltinis: VĮ Registrų centras

3 k. butų ploto dinamika

Didesnė to paties kambarių skaičiaus butų ploto įvairovė suteikia galimybę užtikrinti gyventojų poreikius esant skirtingai jų perkamajai galiai.

Šaltinis: VĮ Registrų centras

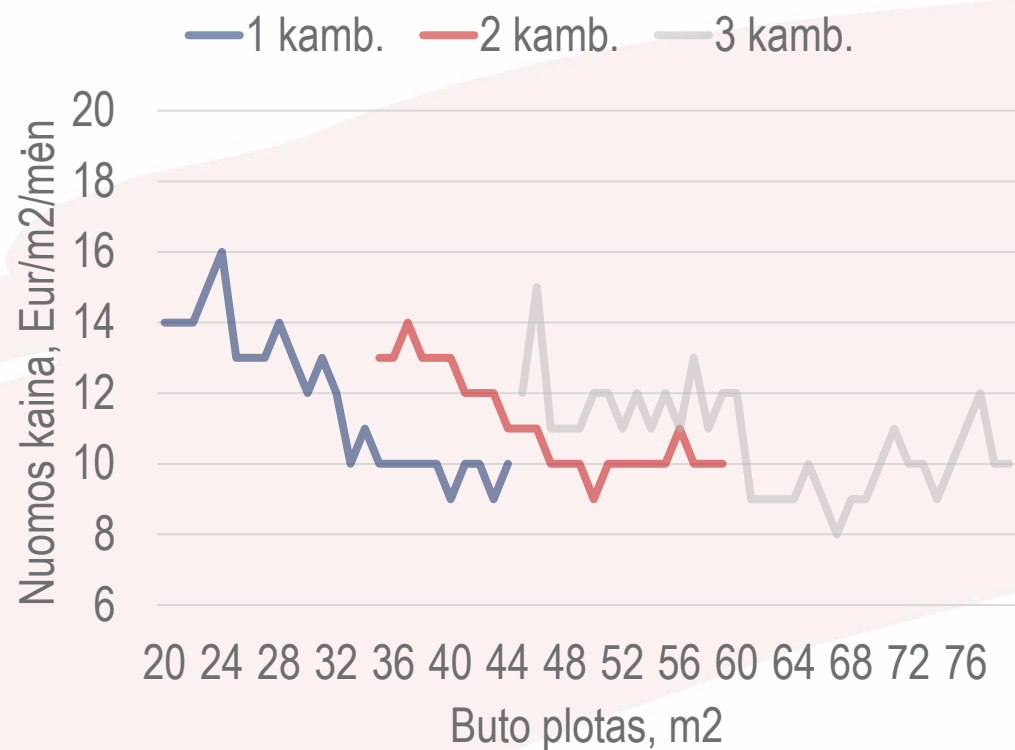

Šaltinis: VĮ Registrų centras

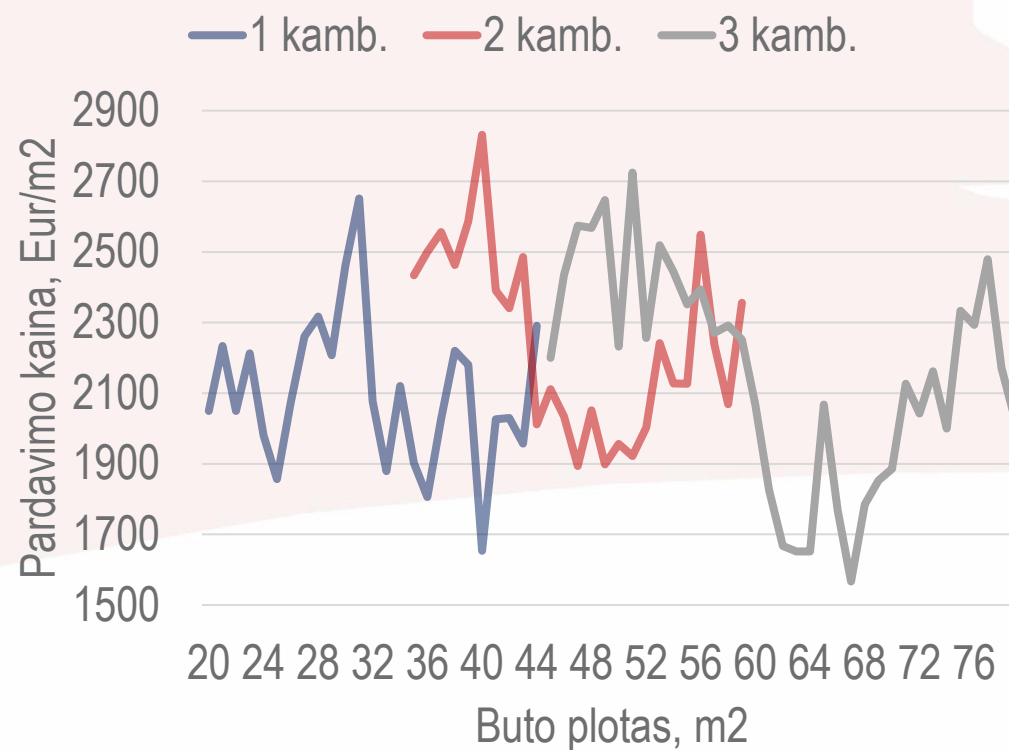
Buto ploto ir kainos santykis

Nuomininkai nuomojasi kambarių skaičių, o nuomos kainos įprastai būna „apvalios“, kas lemia sparčiau mažėjančią kv.m nuomos kainą lyginant su turto pardavimu.

Nuomos kainos priklausomybė nuo ploto

Pardavimo kainos priklausomybė nuo ploto

Būsto savybių ir gražos santykis

Didesnę nuomos gražą užtikrina senesni mažesnio ploto būstai, esantys mažiau patraukliuose mikrorajonuose. Turto graža yra tiesiogiai susijusi su investicijų rizika.

	2019	2020	2021	2022	2023
1 kambario butai					
<=1940	5.6%	5.5%	5.8%	5.9%	5.4%
<=1990	7.3%	7.3%	6.4%	6.8%	6.9%
<=2010	6.4%	6.2%	5.7%	6.0%	5.1%
>2010	6.6%	6.4%	6.2%	6.1%	5.5%
2 kambarių butai					
<=1940	5.1%	5.2%	5.1%	4.9%	4.6%
<=1990	7.2%	6.4%	6.1%	5.7%	5.5%
<=2010	5.7%	6.2%	5.0%	5.0%	5.2%
>2010	6.5%	6.7%	5.6%	5.4%	4.9%
3 kambarių butai					
<=1940	5.4%	4.6%	4.0%	5.1%	4.8%
<=1990	7.1%	6.6%	6.2%	5.9%	6.0%
<=2010	5.7%	5.6%	5.3%	5.4%	4.9%
>2010	7.2%	6.7%	6.2%	5.8%	5.3%

Šaltinis: Inreal

	2019	2020	2021	2022	2023
Antakalnis	6.1%	6.1%	5.8%	5.4%	5.7%
Baltupiai	6.8%	6.1%	5.5%	5.6%	4.9%
Fabijoniškės	6.1%	6.6%	5.6%	5.9%	5.2%
Justiniškės	6.7%	6.1%	5.7%	5.6%	6.0%
Karoliniškės	6.7%	5.8%	6.7%	6.3%	6.1%
Lazdynai	6.4%	6.0%	6.4%	6.3%	6.1%
Naujamiestis	6.5%	6.5%	6.3%	6.2%	5.6%
Naujininkai	7.9%	7.5%	6.6%	7.1%	7.3%
N. Vilnia	8.7%	8.0%	6.8%	8.1%	8.3%
Pašilaičiai	6.4%	6.1%	5.9%	5.8%	5.6%
Pilaitė	5.6%	5.3%	5.6%	5.5%	5.0%
Senamiestis	5.1%	4.6%	5.0%	4.9%	4.5%
Šeškinė	6.6%	6.0%	5.8%	6.3%	5.6%
Užupis	5.6%	5.0%	5.1%	5.5%	4.3%
Viršuliškės	6.4%	7.0%	6.4%	6.5%	6.1%
Žirmūnai	6.2%	5.8%	5.9%	5.7%	5.8%
Žvėrynas	5.3%	5.0%	5.0%	5.3%	5.1%

Šaltinis: Inreal

Būsto paskirtis

- Butas ir „butas“ – gyvenamosios (butų), viešbučių, poilsio, gamybos, administracinės paskirties patalpos
- Skirtumai:
 - Finansavimo galimybės
 - Turto apmokestinimas
- Panašumai:
 - Turto vieta
 - Techninės turto savybės
- Kas geriau:
 - Pagrindinės gyvenamosios paskirties privalumas – palankesnės paskolos sąlygos.
 - Paskirties skirtumai tame pačiame pastate gali būti reikšmingesni negu tarp skirtingų pastatų.
 - Turto nuomos atveju negyvenamoji paskirtis gali lemti mažesnes mokestines sąnaudas.

Ačiū už dėmesį!

Tomas Sovijus Kvainickas, INREAL grupės investicijų ir analizės vadovas